

Aktstykke nr.

Folketinget -NaN

Udenrigsministeriet. København, den 1. november 2021.

- a. Udenrigsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2021 afgives tilsagn om tilskud på 80,0 mio. kr. til fonden for decentral energi i Afrika (Beyond the Grid Fund for Africa, BGFA), som administreres af det Nordiske Miljøfinansieringsselskab (NEFCO).

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2021 opførte bevilling under § 06.34.01. Naturressourcer, energi og klimaforandringer i udviklingslande mv.

- b. *Baggrund*

På verdensplan skønnes over 750 millioner mennesker ikke at have adgang til elektricitet i dag. Særligt i Afrika syd for Sahara. Her mangler over halvdelen af befolkningen adgang til elektricitet, og COVID-19 har været med til at forværre udfordringen. Danmarks nye udviklingspolitiske strategi fra 2021 – Fælles om Verden – har derfor sikring af ny og forbedret adgang til ren energi i Afrika som central målsætning. Der er behov for at styrke indsatsen, hvis verdensmål 7 om adgang til ren energi skal indfries. Det er centralt for at skabe vækst og jobs i Afrika, men også for at øge modstandsdygtigheden over for og forebygge klimaforandringer og forbedre mulighederne for uddannelse, ligestilling og sundhed.

BGFA er en multidonor fond, som blev etableret af Sverige i 2019 og bygger på en succesfuld pilotfase i Zambia. Foruden Sverige og Danmark er USA og Tyskland sidenhen blevet donorer i fonden. I dag arbejder fonden i fem lande i Afrika og sigter mod at sikre adgang til vedvarende energi for 6 millioner mennesker, som i dag er uden for elnettet i Afrika. Danmark bidrog med første tilsagn på 37,5 mio. kr. til BGFA i Uganda i 2020. Daværende tilsagn blev afholdt under den ekstra klimabistand aftalt med finansloven for 2020. Med nærværende planlagte tilsagn i 2021 støttes fondens arbejde i Uganda yderligere. Det gør Danmark til største donor til BGFA i Uganda.

Projektbeskrivelse

Tilsagnet til BGFA har til formål at bidrage til fondens målsætning om at sikre universal adgang til energi i 2030. Fokus er på at udbrede decentrale vedvarende energiløsninger, som kan nå hurtigt ud til områder uden elektricitet i dag til en overkommelig pris. Det danske tilsagn er øremærket Uganda for at opnå resultater i en skala i et konkret land med stort behov og for at skabe sammenhæng med andre danskfinansierede projekter i Uganda.

Med tilsagnet vil Danmark bidrage til BGFA's indsats i Uganda ved at accelerere adgang til decentral vedvarende energi gennem små husholdningsbaserede solcelleanlæg eller decentrale mikroelnet. Det

vil ske ved at yde fattigdomsorienterede subsidier til at reducere udgiften for fattige familier uden elektricitet i dag. Ifølge BGFA's forundersøgelser i Uganda forventes tilsagnet at kunne bidrage med at sikre adgang til basal elektricitet for ca. 1 million mennesker i Uganda. Det opnås primært ved opsætning af decentrale solenergiløsninger gennem 8-10 forskellige private udbydere af decentrale energiløsninger.

Størstedelen af BGFA's midler vil gå til fattigdomsorienterede subsidier for at kunne udbrede decentrale energiløsninger til familier bosiddende uden for elnettet. Det gøres via en resultatbaseret betalingsmodel, hvor virksomheder først får udbetalt et tilskud, når de kan dokumentere tilslutning af slutbrugeren. Desuden vil BGFA også stille krav til kvaliteten af udstyr, samt at virksomhederne har en plan for genanvendelse af elaffald, styrker ligestilling og indtænker muligheder for lokal grøn jobskabelse.

Budget

Tilsagnet på 80,0 mio. kr. vil blive afgivet i 2021 og regnskabsført under § 06.34.01.40. Energi- og vandressourcer. Tilskuddet forventes udbetalt i perioden 2021-2024.

Væsentlige risikoelementer.

En væsentlig risiko for BGFA er, at udbydere af decentral energi og forbrugere har færre ressourcer til rådighed pga. COVID-19. Der er dog lavet en grundig markedsanalyse i Uganda og der vil i visse tilfælde kunne ydes forudbetaling til lokale eller særligt innovative virksomheder. Desuden vil BGFA kunne justere på modellen i tæt dialog med donorerne, hvis den finansielle krise forværres.

BGFA's støtte til udvikling af nye decentrale mikroelnet vil bidrage til at pilotere det nyetablerede rammeværk for disse typer af mikroelnet i Uganda. Det nyetablerede rammeværk indebærer en risiko for forsinkelser i implementeringen af disse mikroelnet, som skal efterleve flere lokale lovkrav. BGFA har derfor allerede etableret dialog med den relevante myndighed i Uganda og udbudsmaterialet fremhæver også kravet om efterlevelse af det nye rammeværk for decentrale mikroelnet. Dertil forventes, der også at blive etableret et forum mellem private udbydere, offentlige institutioner, civilsamfund og donorer for at være på forkant med mulige udfordringer.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet der er tale om udmøntning fra en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 39,0 mio. kr., *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. BV 2.2.7 under § 6.3 Bistand til udviklingslandene.*
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2021 afgives tilsagn om tilskud på 80,0 mio. kr. til fonden for decentral energi i Afrika (Beyond the Grid Fund for Africa, BGFA), som administreres af det Nordiske Miljøfinansieringsselskab (NEFCO).

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2021 opførte bevilling under § 06.34.01. Naturressourcer, energi og klimaforandringer i udviklingslande mv. (*Reservationsbev.*)

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 1. november 2021

FLEMMING MØLLER MORTENSEN

Til Finansudvalget.